

Huvudman

Växjö kommun
utbildningsforvaltningen@vaxjo.se

Ärendet

Tillsyn av Centrumskolan, förskoleklass och årskurs 1–6 i Växjö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 5 december 2022/5 december 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys under hösten 2022 genomfört en tillsyn av Centrumskolan i Växjö kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande frånvarohantering, garantin för tidiga insatser, arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, mottagande och undervisning av nyanlända elever, arbetet för att motverka kränkande behandling samt bedömning och betygsättning.

Skolinspektionen har den 5 december 2022/5 december 2022 beslutat att förelägga Växjö kommun att senast den 5 maj 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet samt beslut om betyg och betygskatalog. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Växjö kommun anmärkningar rörande arbetet för att motverka kränkande behandling.

Växjö kommun har den 5 maj 2023 och den 2 juni inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Växjö kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund, Besök: Gasverksgatan 1

Telefon: 08-586 080 00, E-post: skolinspektionen@skolinspektionen.se

www.skolinspektionen.se

Motivering av beslutet

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 december 2022 att Centrumskolans arbete med extra anpassningar inte uppfyllde författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visade att det fanns elever som inte fick de extra anpassningar som de identifierats ha behov av. Det gällde särskilt nyanlända elever som gick i lågstadiet.

Av inkommen redovisning framgår i huvudsak följande: Arbetsgång för extra anpassningar har tagits fram för att beskriva och tydliggöra hur elever med behov av extra anpassningar, bland annat nyanlända elever, upptäcks och hur man hanterar och följer upp eleverna och insatserna inför utvärdering. Arbetsgången finns beskriven i Rutiner för stödinsatser. Rektorn har haft genomgångar och dialoger om extra anpassningar med skolans arbetslag, samt fördjupande genomgångar om uppföljning och utvärdering. Nulägesbeskrivning av samtliga extra anpassningar per elev är sammanställd i april 2023. Rektorn har varit ansvarig för en utvärdering av skolans extra anpassningar under vårterminen, vilken visade att anpassningarna genomförs, följs upp och utvärderas. Löpande under läsåret ansvarar undervisande lärare för att identifierade extra anpassningar genomförs, följs upp och utvärderas. På lågstadiet har uppföljning och utvärdering av extra anpassningar även genomförts löpande med stöd av specialpedagog. Under vårens översyn av stöd till eleverna har det framkommit att det finns extra anpassningar som har hanterats inom åtgärdsprogram och att det finns extra anpassningar som skulle kunna hanteras som ledning och stöd. Under vårterminen har ett kollegialt lärande med alla lärare påbörjats kring vad ledning och stimulans samt extra anpassningar är, vilket kommer att fortsätta under höstterminen. Under höstterminen beräknas arbetet vara implementerat och i november kommer en utvärdering av arbetet genomföras bland annat genom observation i klassrum, uppföljning av arbetsgången för extra anpassningar, granskning av hur elevhälsomöten genomförs samt stickprovskontroller av extra anpassningar inkluderat uppföljning och utvärdering.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 5 § skollagen ska en elev skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt

framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektors ansvar) ska alla som arbetar i skolan uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 december 2023 att Centrumskolans arbete med särskilt stöd inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att anmälan om behov av särskilt stöd gjordes, men att en utredning inte alltid startades efter att anmälan hade gjorts. Vidare visade utredningen att det fanns elever som gick i särskild undervisningsgrupp på skolan trots att det inte gjorts någon utredning och inte heller alltid fanns åtgärdsprogram eller beslut om särskild undervisningsgrupp. Skolinspektionens utredning visade även att det fanns någon elev med förkortad skoldag som inte hade beslut om anpassad studiegång.

Av inkommen redovisning framgår i huvudsak följande: En översyn av skolans arbete med ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd har resulterat i en förändring av skolans organisation kring särskilt stöd. Rutiner för stödinsatser har tagits fram. Anmälan av eventuellt behov av särskilt stöd sker nu digitalt i syfte att få bättre överblick och gynna skyndsamt uppstart av utredning. Specialpedagog kommer, istället för lärare, att fortsättningsvis utarbeta åtgärdsprogram. Lärare kommer bland annat medverka i insamling av underlag inför pedagogisk bedömning. Under våren 2023 har specialpedagoger från förvaltningens Centrala barn- och elevhälsa medverkat i att genomföra utredningar av elevers behov av särskilt stöd i de fall utredningar har saknats. Som stöd i att implementera organisationen och rutinerna kommer en biträdande rektor finnas på heltid, som extra personalförstärkning, under del av höstterminen 2023. Elevhälsan kommer också förstärkas med ytterligare speciallärare och specialpedagogisk kompetens.

Växjö kommun har inkommit med dokumentation över antal gjorda anmälningar om särskilt stöd, datum för då utredningar startats och avslutats samt beslut om särskilt stöd. Av redovisningen framgår att en utredning om särskilt stöd startat och

avslutats avseende alla anmälningar som inkommit till rektorn fram till den 21 april 2023, förutom gällande några anmälningar som inkom till rektorn kort innan redovisningsdatum till Skolinspektionen, för dessa hade utredning påbörjats. Huvudmannen kommer i juni månad följa upp att utredningarna slutförts. Det framgår även att beslut om särskilt stöd fattats efter alla klara utredningar, och i de fall utredning visat på behov av särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång har rektorn beslutat om att ge berörda elever dessa åtgärder. Huvudmannen har i komplettering angett att alla elever som nu går i särskild undervisningsgrupp och/eller har förkortad skoldag utredning, har åtgärdsprogram och beslut om särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

Vidare framgår av 3 kap. 9 § skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i bland annat en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § samt i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan det särskilda stödet ges på det sätt och i den

omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 3 kap. 11 § skollagen får, om det finns särskilda skäl, ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Det framgår av 3 kap. 12 § skollagen att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång).

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar) ska alla som arbetar på skolan uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 december 2023 att det fanns brister i arbetet med att ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. Skolinspektionens utredning visade att det fanns elever som hade behov av studiehandledning på modersmålet som inte fick det behovet tillgodosett.

Av inkommen redovisning framgår i huvudsak följande: De elever som behöver studiehandledning i urdu och tigrinja har nu det. Avseende ukrainska och pehljewaini kvarstår inte behovet. Rutiner för att identifiera behov av, arbeta med och följa upp studiehandledning har tagits fram. Mötestid för samplanering lärare och studiehandledare emellan avsätts i kalendarier. De elever som har identifierats ha behov av studiehandledning på modersmålet får nu det.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 december 2023 att Centrumskolans arbete med beslut om betyg inte uppfyllde författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgick att lärare som inte var legitimerade ensamma beslutade om betyg för de elever som de undervisade. Det var också icke legitimerade lärare som ensamma förde in och signerade betyget i betygs katalogen.

Av inkommen redovisning samt av betygs katalogen för årskurs 6 höstterminen 2022, vilken Skolinspektionen tagit del av, framgår i huvudsak följande: Utbildningsförvaltningens rutiner tillämpas nu i det digitala systemet i arbetet med betygsättning. En särskild granskning av betygs katalogen för höstterminen 2022 har genomförts av rektorn, administratör och centrala elevadministrationen för att säkerställa att rutinerna fungerat. I samband med uppstart av det administrativa betygsarbetet inför betyg vårterminen 2023 kommer den centrala elevadministratören att följa skolans förberedelser. Det framgår även att undervisande lärare, som saknar lärarlegitimation, tillsammans med legitimerad lärare beslutade, förde in och signerade betyg i betygs katalogen för höstterminen 2022.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 16 § skollagen ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som saknar legitimation.

Enligt 6 kap. 10 skolförordningen (2011:185) ska beslut om betyg dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs.

Av 4, 7 och 8 §§ skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog framgår att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften

i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. En betygs katalog ska bland annat innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg,

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet för att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 december 2023 att Centrumskolans arbete med plan mot kränkande behandling inte fullt ut uppfyllde författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visade att det i planen saknades en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder hade genomförts.

Av inkommen redovisning framgår i huvudsak följande: Skolans uppdaterade plan mot kränkande behandling, vilken bifogats redovisningen, innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts.

Anmälan, utredning och åtgärder med anledning av kränkande behandling

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 december 2023 att Centrumskolans arbete med att anmäla kränkande behandling och att vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden inte uppfyllde författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visade att personal agerade när de fick kännedom om att en elev ansåg sig ha blivit utsatt för kränkande behandling men att de inte alltid anmälde detta till rektorn. Vidare visade tillsynen att en utredning startades efter att anmälan gjorts, men att de åtgärder som skolan hade identifierat behov av för att förhindra fortsatta kränkningar inte alltid kunde vidtas.

Av inkommen redovisning framgår i huvudsak följande: Rutiner för att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling har uppdaterats och förts in i skolans plan mot kränkande behandling, av skolan benämnd *Centrumskolans likabehandlingsplan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever*. Rektorn har vid flera tillfällen efter tillsynen informerat all personal muntligt och skriftligt om rutinen och personals skyldighet att anmäla kränkande behandling. Enligt årshjulet som tillhör planen kommer rektorn i samband med terminsstart fortsatt ha genomgång av rutinen avseende kränkande behandling. Granskning av antalet anmälningar till rektorn visar att de har ökat efter att personal har informerats, samtidigt upplever personal att antalet kränkningar har minskat. Skolans analys är att de genom att synliggöra vikten av anmälningar nu

upptäcker fler. Av redovisningen framgår också att *Centrumskolans likabehandlingsplan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever* kommer fortsätta att implementeras under höstterminen, vilket även gäller arbetet med att förhindra att kränkande behandling fortsätter utan att upphöra. I det åtgärdande arbetet har elevhälsoteamets roll belysts, vilket inkluderar kuratorns roll. Enligt planen är utredning av kränkande behandling en punkt på agendan vid varje elevhälsomöte (EHM) och vid elevhälsoteamets möten (EHT). I det åtgärdande arbetet deltar även skolans trygghetsteam.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Therese Nilsson

Beslutsfattare
Signerat av: Therese Nilsson

I ärendets slutliga handläggning har även
jurist Johanna Tinghammar Bruck medverkat.

X Ulrika Bohlin

Föredragande
Signerat av: Ulrika Bohlin